

KOMENTÁŘ

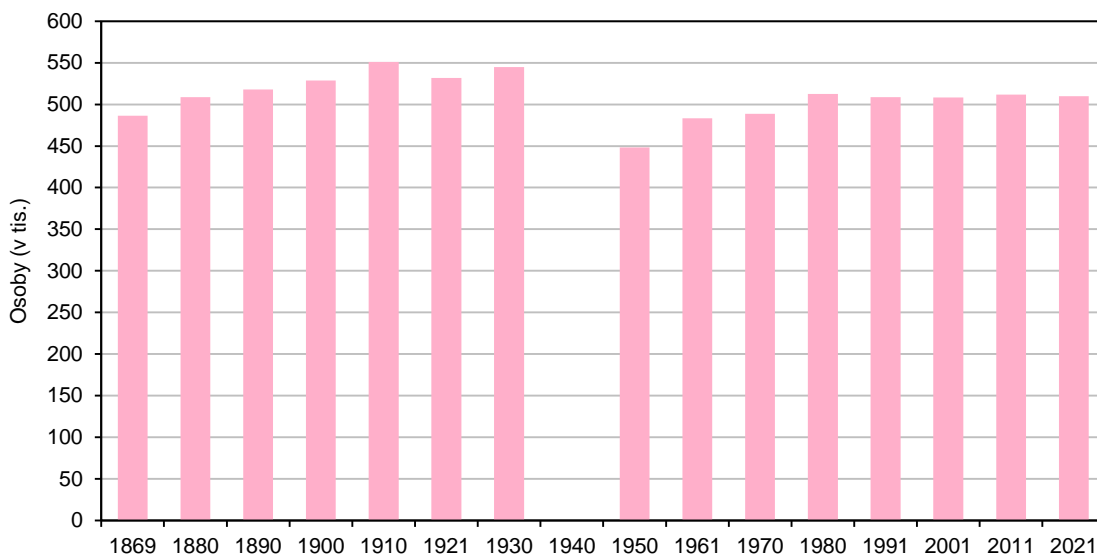
19. 5. 2022

Obyvatelstvo v Pardubickém kraji podle výsledků Sčítání 2021

Podle výsledků Sčítání lidu 2021 mělo v Pardubickém kraji obvyklý pobyt 510 037 obyvatel, což bylo o 1 590 méně než při předchozím sčítání v roce 2011. Průměrný věk obyvatel kraje se oproti předchozímu sčítání zvýšil o 1,9 roku na 42,9 let. Podíl svobodných a rozvedených na obyvatelstvu kraje se dlouhodobě zvyšuje. Zastoupení ženatých a vdaných a také ovdovělých v kraji naopak klesá. Na dobrovolnou otázku ohledně náboženské víry odpovědělo 69,0 % obyvatel kraje, přičemž 103 tisíc osob se zařadilo mezi věřící. Zastoupení věřících měl kraj lehce pod průměrem celé ČR. Vysokoškolsky vzdělaných osob bylo v kraji téměř 60 tisíc.

Podle výsledků Sčítání lidu 2021, které se konalo od 27. března do 11. května 2021, žilo k rozhodnému okamžiku sčítání, tj. k 26. březnu 2021, v Pardubickém kraji celkem 510 037 osob, z toho 50,4 % tvořily ženy. Oproti předchozímu sčítání se počet obyvatel kraje snížil o 1 590, což byl nejnižší pokles mezi kraji. Nejvíce se vylidňovaly kraje na severozápadě (Ústecký a Karlovarský kraj) a východě republiky (Moravskoslezský a Zlínský kraj). V absolutních hodnotách přišel o nejvíce obyvatel Moravskoslezský kraj (o 42 995 osob). Naopak nárůst počtu obyvatel evidujeme v šesti krajích, nejvyšší v kraji Středočeském (126 252 osob).

Přepočet obyvatelstva na současné území Pardubického kraje

V roce 1869 bylo zjišťováno civilní obyvatelstvo přítomné, v letech 1880–1950 obyvatelstvo přítomné a v letech 1961–1991 obyvatelstvo bydlící, tj. hlášené v obci k trvalému pobytu, i když bylo dočasně nepřítomné. Údaj o počtu obyvatel z roku 2001 zahrnuje všechny osoby s trvalým nebo dlouhodobým pobytem. V letech 2011 a 2021 byl zjišťován počet obyvatel s obvyklým pobytem, tj. místem, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost (například z důvodu rekreace či pobytu ve zdravotnickém zařízení) a kde je členem konkrétní domácnosti.

Podle výsledků Sčítání lidu 2021 měl Pardubický kraj šesté nejmladší obyvatelstvo mezi kraji. **Průměrný věk** v kraji dosahoval 42,9 let, což bylo o 1,5 roku více než v Hlavním městě Praze. Zatímco právě Praha měla podle výsledků sčítání nejmladší obyvatelstvo mezi kraji, nejstarší

KOMENTÁŘ

obyvatelstvo měl Zlínský kraj. Průměrný věk ve Zlínském kraji činil 43,8 let. Z dlouhodobého pohledu se průměrný věk obyvatel zvyšuje. Ve srovnání s předchozím sčítáním z roku 2011 došlo v Pardubickém kraji ke zvýšení průměrného věku obyvatel o 1,9 roku, oproti sčítání z roku 2001 se pak průměrný věk obyvatel v kraji zvýšil o 4,5 roku. Oproti starším sčítáním z let 1991 a 1980 byl nárůst ještě výraznější (o 6,8 roku, respektive o 7,7 roku).

Vybrané výsledky ze sčítání lidu z let 2001, 2011 a 2021¹⁾

	Česká republika			Pardubický kraj		
	2001	2011	2021	2001	2011	2021
Obyvatelstvo celkem	10 230 060	10 436 560	10 524 167	508 281	511 627	510 037
z toho ženy (v %)	51,3	51,0	50,7	51,0	50,7	50,4
Obyvatelstvo s českým státním občanstvím ¹⁾	10 080 507	9 924 044	9 959 190	504 139	496 333	492 450
Obyvatelstvo podle věku:						
0–14 let	1 654 862	1 488 928	1 691 760	85 559	75 093	82 756
15–64 let	7 161 144	7 267 169	6 684 359	351 607	352 543	319 764
65 a více let (vč. nezjištěného věku)	1 414 054	1 680 463	2 148 048	71 115	83 991	107 517
Průměrný věk	38,8	41,0	42,7	38,4	41,0	42,9
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího dosaženého vzdělání:						
základní (vč. neukončeného) a bez vzdělání	2 013 041	1 613 986	1 163 960	97 810	79 885	56 464
střední vč. vyučení (bez maturity)	3 255 400	2 952 112	2 736 983	172 362	159 784	149 516
úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné vč. nástavbového	2 431 171	2 790 112	2 867 679	118 648	135 844	140 372
vysoškolské	762 459	1 114 731	1 552 407	29 662	43 246	58 987
nezjištěno	113 127	476 691	511 378	4 240	17 775	21 942
Obyvatelstvo podle náboženského vyznání:						
věřící ²⁾	3 288 088	³⁾ 2 168 952	2 334 486	162 695	³⁾ 100 990	103 371
bez náboženské víry	6 039 991	³⁾ 3 604 095	5 027 141	299 199	³⁾ 178 566	248 712
neuveдено	901 981	³⁾ 4 662 455	3 162 540	46 387	³⁾ 232 034	157 954

¹⁾ Zatímco v roce 2001 se zjišťovalo obyvatelstvo bydlící, tj. osoby s trvalým nebo dlouhodobým pobytem, v letech 2011 a 2021 bylo obyvatelstvo zjišťováno podle obvyklého pobytu.

¹⁾ zahrnuje pouze osoby s jedním státním občanstvím

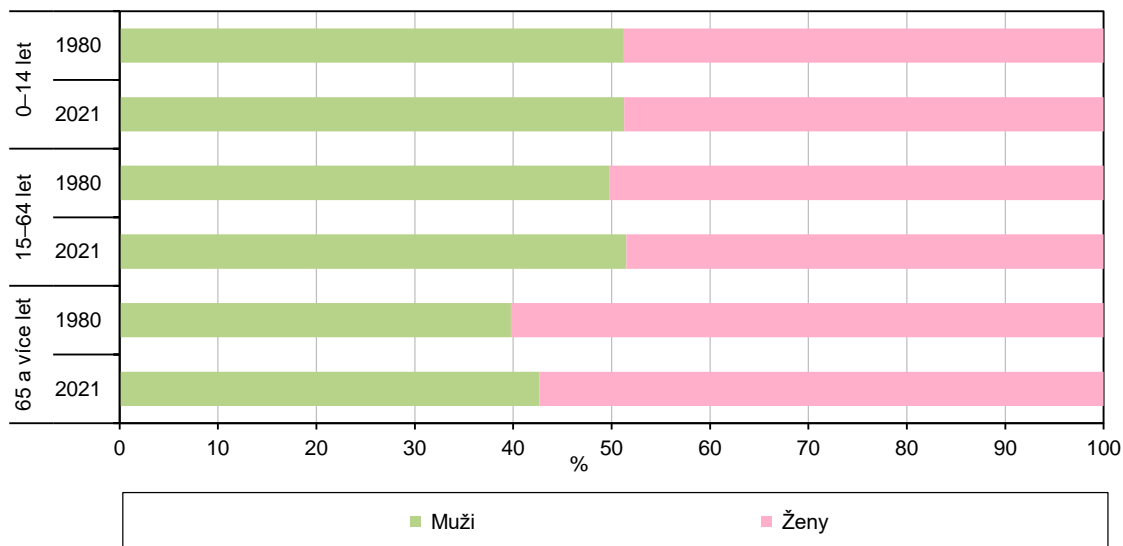
²⁾ včetně věřících, kteří se nehlásí ke konkrétní církvi

³⁾ Osoby, které nedeklarovaly, zda se hlásí k víře nebo zda jsou bez náboženské víry, ale pouze slovním zápisem uvedly, že jsou ateisté, nejsou započítány v žádné kategorii.

K 26. březnu 2021 bylo mezi sečtenými v Pardubickém kraji 50,4 % žen a 49,6 % mužů. Vyšší zastoupení žen v populaci souvisí s tím, že se ženy dožívají vyššího věku, což je patrné například i z průměrného věku mužů a žen v kraji (41,4 let, respektive 44,4 let). Zatímco ve věkových skupinách 0–14 let a 15–64 let měli muži nad ženami převahu, ve věkové skupině 65 a více let již byli v menšině. Podle výsledků ze Sčítání lidu 2021 tvořili muži 51,3 % z populace kraje ve věku 0–14 let, 51,5 % z populace kraje ve věku 15–64 let a 42,7 % z populace kraje v nejstarší věkové kategorii. Převaha žen ve věkové skupině 65 a více let se však postupně zmenšuje. Například podle výsledků ze sčítání z roku 1980 měli muži 51,2% podíl na obyvatelstvu v kraji ve věku 0–14 let, 49,7% podíl na obyvatelstvu v kraji ve věku 15–64 let a pouze 39,8% podíl na obyvatelstvu v kraji ve věku 65 a více let.

KOMENTÁŘ

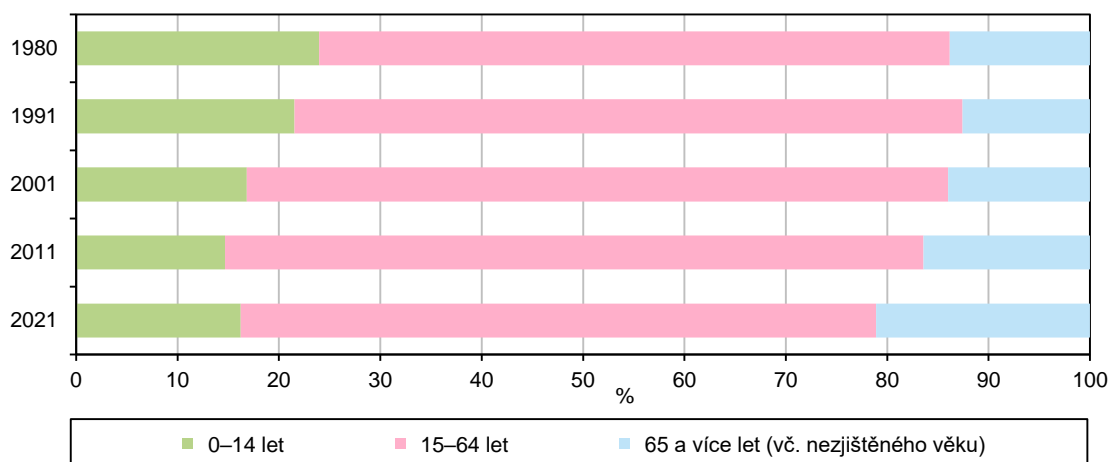
Obyvatelstvo Pardubického kraje podle věkových skupin a pohlaví v roce 1980 a 2021^{*)}

^{*)} Osoby s nezjištěným věkem jsou za rok 1980 započítány do kategorie obyvatel 65 a více let. Za rok 2021 byl zjištěn věk všech obyvatel.

Na dobrovolnou otázku ohledně **náboženské víry** odpovědělo v rámci Sčítání lidu 2021 celkem 7 361 627 osob, tj. 69,9 % populace ČR. Téměř třetina (31,7 %) z těchto 7,4 mil. obyvatel se zařadila mezi věřící osoby. V Pardubickém kraji vyplnilo tuto otázku 352 083 osob, tj. 69,0 % obyvatel kraje. Mezi věřící osoby se v kraji zařadilo 103 371 obyvatel, tj. 29,4 % z těch, kteří na dobrovolnou otázku odpověděli. Zastoupení věřících tak bylo v Pardubickém kraji lehce pod průměrem celé ČR. Mezi kraji se však zastoupení věřících značně lišilo. Pohybovalo se od 15,8 % v Ústeckém kraji po 54,6 % ve Zlínském kraji. Příslušnost ke konkrétní církvi či náboženské společnosti deklarovalo v Pardubickém kraji 61 583 osob, z toho 31 184 osob se hlásilo k Římskokatolické církvi.

Obyvatelstvo Pardubického kraje podle věkových skupin v letech 1980 až 2021^{*)}

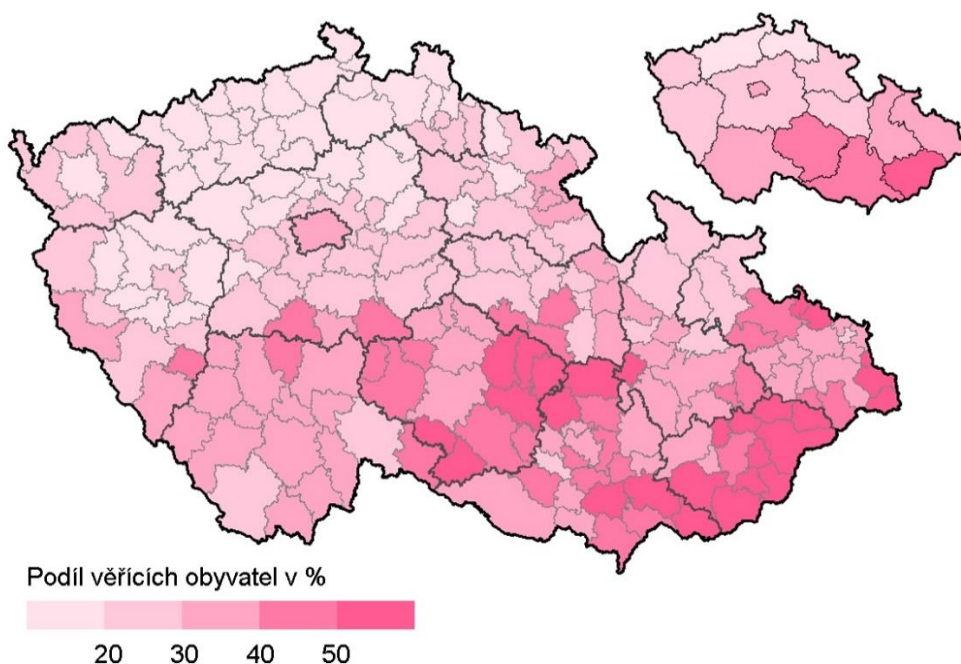

^{*)} Za rok 2021 je věk u všech obyvatel zjištěn.

KOMENTÁŘ

Ochota respondentů odpovídat na dobrovolnou otázku ohledně náboženské víry se ve srovnání s předchozím sčítáním celorepublikově zvýšila. Oproti sčítání z roku 2011 odpovědělo v kraji na tuto otázku o téměř 75 tisíc osob více. Počet respondentů, kteří uvedli, že jsou věřící, se v kraji zvýšil o 2 381. Ke konkrétní církvi či náboženské společnosti se však hlásilo o 8 567 osob méně než při předchozím sčítání.

Podíl věřících osob na obyvatelstvu jednotlivých krajů k 26. březnu 2021^{*)}

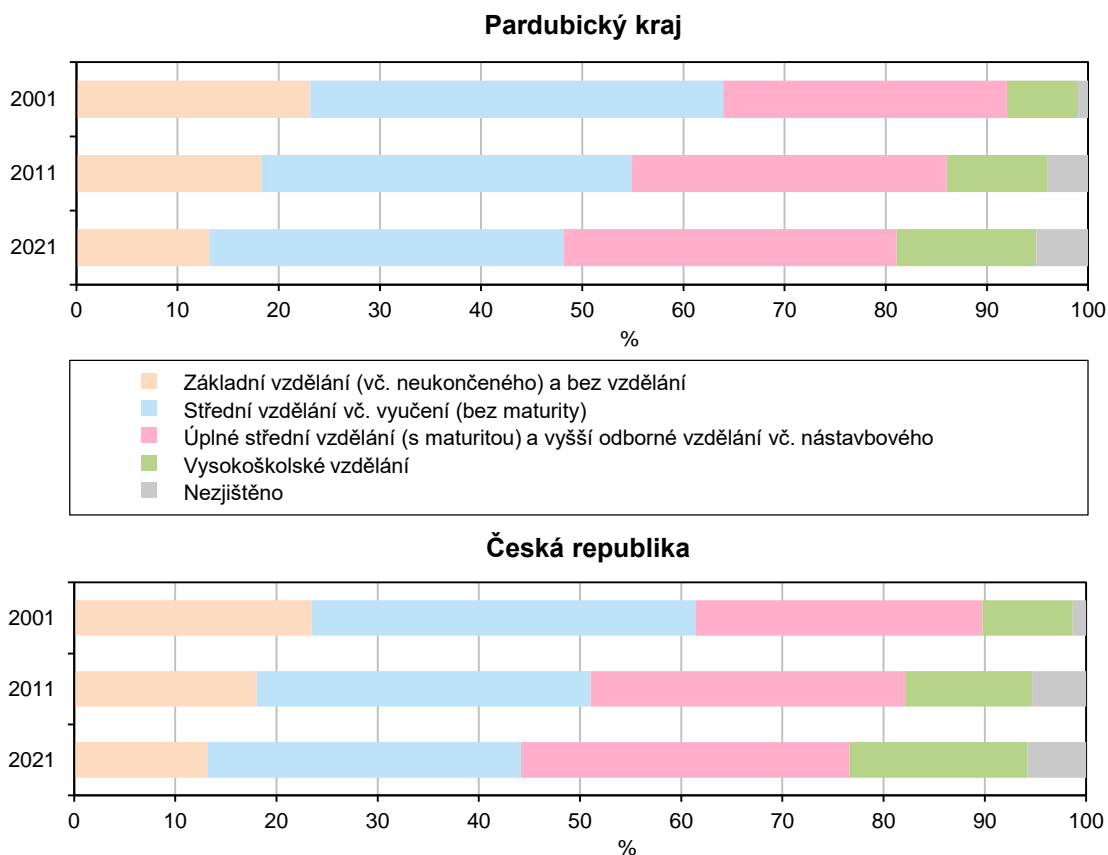
^{*)} V každém kraji počítáno ze všech respondentů, kteří odpověděli na dobrovolnou otázku ohledně náboženské víry.

Celková **vzdělanost obyvatelstva**, která se zjišťuje jako nejvyšší ukončený stupeň školního vzdělání osob ve věku 15 a více let, roste. Postupně v kraji i celé ČR klesá podíl osob, které mají pouze základní vzdělání, nebo tohoto vzdělání ani nedosáhly. Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob naopak roste. Do kategorie osob, které dosáhly maximálně základního vzdělání, patřilo podle výsledků Sčítání lidu 2021 celkem 13,2 % obyvatel kraje ve věku 15 a více let (tj. o 5,1 procentního bodu méně než podle výsledků sčítání z roku 2011 a o 9,9 procentního bodu méně než podle výsledků sčítání z roku 2001). Také podíl osob se středním vzděláním bez maturity (vč. vyučení) se v kraji i celé ČR snižuje. Podle výsledků Sčítání lidu 2021 patřilo mezi tyto osoby 35,0 % krajského obyvatelstva ve věku 15 a více let, což bylo o 1,6 procentního bodu méně než v roce 2011 a o 5,8 procentního bodu méně než v roce 2001. V kraji i celé ČR se naopak zvyšuje podíl osob s úplným středním vzděláním (s maturitou) nebo vyšším odborným vzděláním (vč. nástavbového studia). Mezi tyto osoby patřilo podle výsledků Sčítání lidu 2021 celkem 32,9 % obyvatel kraje ve věku 15 a více let, tj. o 1,7 procentního bodu více než v roce 2011, respektive o 4,8 procentního bodu více než v roce 2001. Vysokoškolské vzdělání mělo v kraji podle výsledků Sčítání lidu 2021 celkem 13,8 % obyvatel ve věku 15 a více let, což bylo

KOMENTÁŘ

o 3,9 procentního bodu více než v předchozím sčítání, respektive o 6,8 procentního bodu více než podle sčítání z roku 2001. U 5,1 % obyvatelstva kraje ve věku 15 a více let nebylo nejvyšší dosažené vzdělání zjištěno. V předchozích dvou sčítáních byl podíl obyvatel s nezjištěným vzděláním nižší (4,1 % v roce 2011, respektive 1,0 % v roce 2001).

Obyvatelstvo v Pardubickém kraji a ČR ve věku 15 a více let podle nejvyššího dosaženého vzdělání

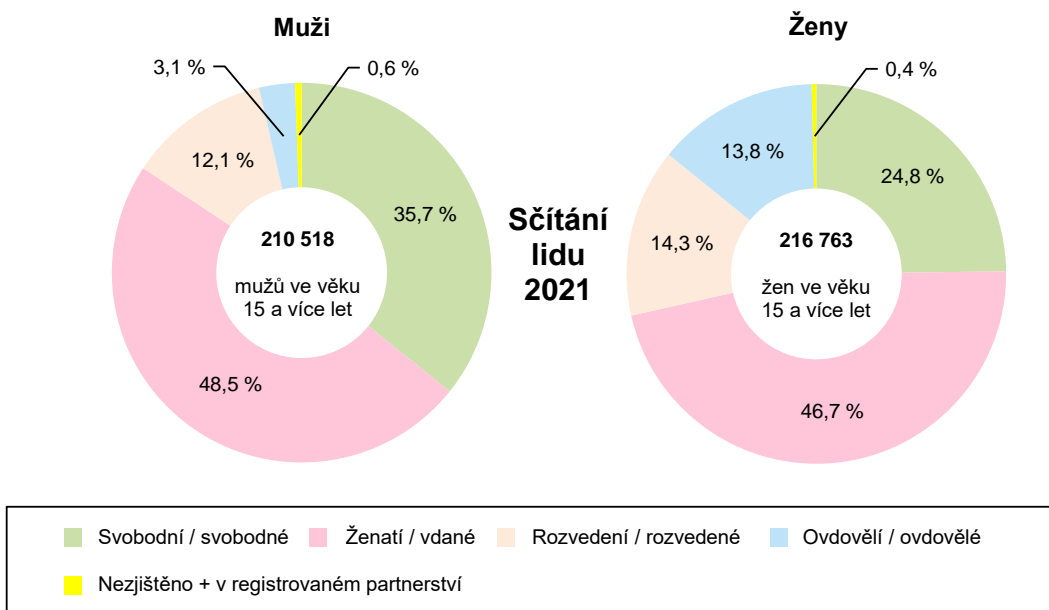
Na základě výsledků Sčítání lidu 2021 můžeme říci, že do věkové skupiny 15 a více let patřilo 427 281 obyvatel Pardubického kraje. **Podle rodinného stavu** měli nejpočetnější zastoupení v této věkové skupině v kraji ženatí a vdané (47,6 %, třetí nejvyšší podíl mezi všemi kraji v ČR). Druhou nejpočetnější skupinu tvořili svobodní a svobodné (30,2 %, pátý nejnižší podíl mezi kraji). Rozvedení a rozvedené se na obyvatelstvu kraje ve věkové skupině 15 a více let podíleli 13,2 % (čtvrtý nejnižší podíl mezi kraji) a ovdovělí a ovdovělé 8,5 % (sedmý nejvyšší podíl mezi kraji). U zbývajících 0,5 % obyvatel kraje nebyl rodinný stav zjištěn nebo se jednalo o osoby s registrovaným partnerstvím.

Podíl svobodných a rozvedených na obyvatelstvu kraje ve věku 15 a více let se dlouhodobě zvyšuje. Zatímco ve srovnání s předchozím sčítáním z roku 2011 se podíl rozvedených zvýšil pouze o 2,4 procentního bodu a podíl svobodných o 1,5 procentního bodu, v dlouhodobějším časovém intervalu můžeme registrovat poměrně výrazné zvýšení podílu svobodných i rozvedených. Oproti sčítání z roku 1980 se zvýšil podíl svobodných o 11,9 procentního bodu a podíl rozvedených o 9,6 procentního bodu. Dlouhodobě se naopak snižuje zastoupení ženatých a vdaných a také ovdovělých. Podle výsledků Sčítání lidu 2021 byl podíl ženatých a vdaných v kraji

KOMENTÁŘ

o 4,0 procentní body nižší než podle výsledků sčítání z roku 2011 a o 20,0 procentních bodů nižší než podle výsledků sčítání z roku 1980. Zastoupení ovdovělých se v kraji oproti sčítání z roku 2011 snížilo o 0,2 procentního bodu a ve srovnání se sčítáním z roku 1980 pak o 2,0 procentní body.

Obyvatelstvo Pardubického kraje ve věku 15 a více let podle pohlaví a rodinného stavu

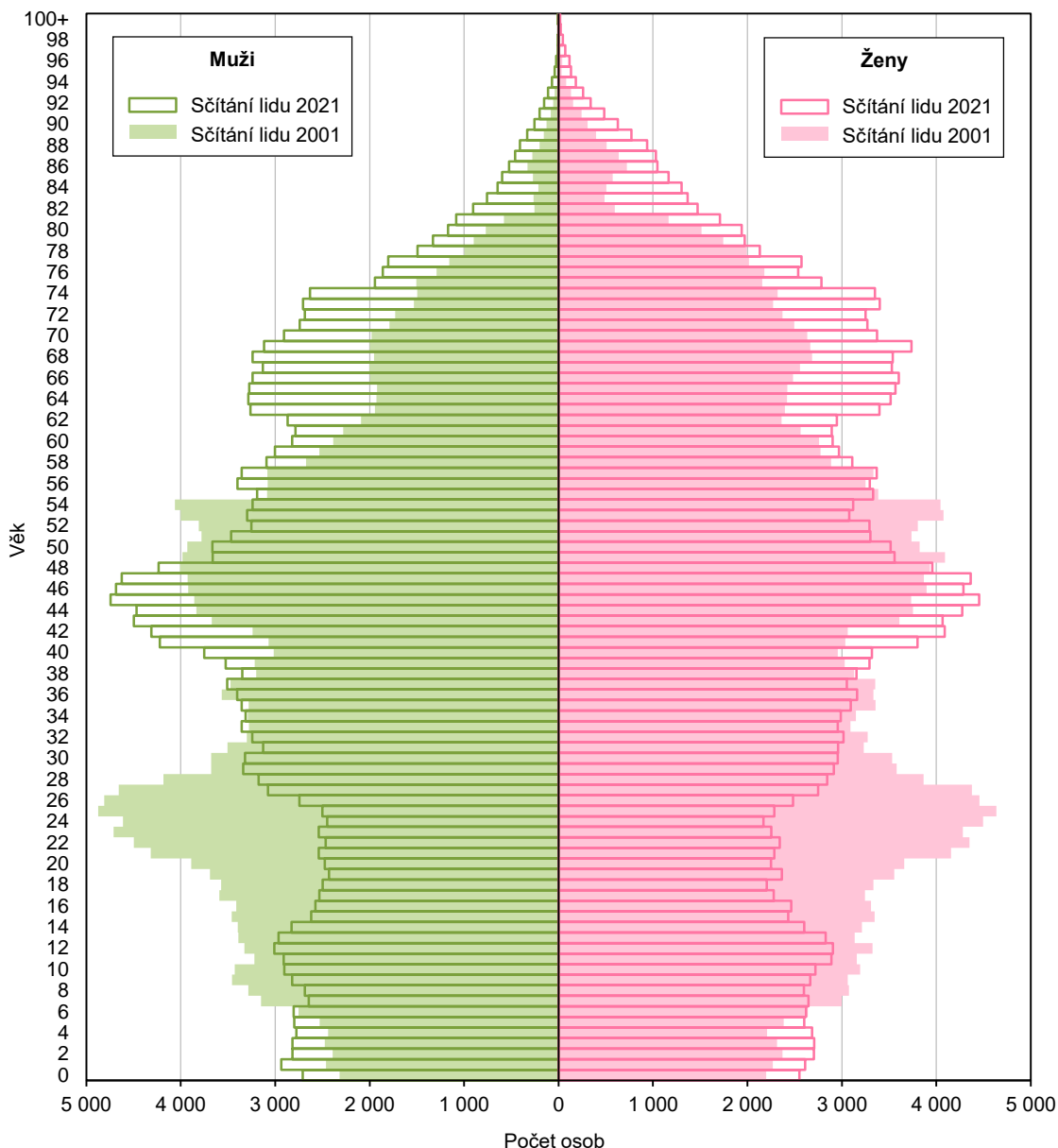

¹⁾ Za rok 1980 jsou v kategorii 15 a více let zařazeny osoby, u nichž nebyl zjištěn věk.

Věková struktura obyvatelstva kraje je formována různě početnými skupinami osob jednotlivých ročníků narození. Jde zejména o důsledek kolísavého vývoje porodnosti a také úmrtnosti ve vyšším věku. Početně nejsilnější generaci v kraji tvoří osoby narozené v 70. letech 20. století. Druhá velmi početná generace obyvatel v kraji se již dostala mezi osoby v seniorském věku. V tomto případě jde o osoby narozené po druhé světové válce, tj. na přelomu 40. a 50. let 20. století. Naopak početně nejslabší generaci v kraji (pomineme-li nejstarší seniory) tvoří osoby narozené ve druhé polovině 90. let 20. století a na počátku 21. století.

KOMENTÁŘ

Věkové složení obyvatelstva Pardubického kraje podle pohlaví

Více informací naleznete pod odkazy:

[SLDB 2011 a 2021 ve Veřejné databázi ČSÚ](#)

[SLDB 2021 na stránkách Sčítání 2021](#)

[SLDB 2021 v podobě otevřených dat](#)

Kontakt:

Oddělení informačních služeb KS ČSÚ v Pardubicích

Mgr. Bc. Aleš Trpík, Tel.: 466 743 415, E-mail: ales.trpik@czso.cz

Ing. Hedvika Fialová, Tel.: 466 743 418, 737 857 459, E-mail: hedvika.fialova@czso.cz

Oddělení informačních služeb – Krajská správa ČSÚ v Pardubicích

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách

Českého statistického úřadu: www.pardubice.czso.cz | tel.: 466 743 480, e-mail: infoservispa@czso.cz